

ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У ВНЗ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Сидорова А.І., Павленко С.А., Павленкова О.В., Амосова Л.І., Ярковий В.В.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Висвітлюються провідні напрями вдосконалення освіти у ВНЗ - впровадження новітніх технологій навчання, сучасних методик викладання, які базуються на особистісно-орієнтованому навчанні; поліпшення науково-методичної та виховної роботи викладачів із метою формування цілісних орієнтацій студентів на майбутню професійну діяльність в умовах європейської інтеграції.

Ключові слова: європейська інтеграція, особистісно-орієнтований підхід до навчання.

Освіта - це єдина цінність, яка гарантує престижну роботу і гідне життя тим, хто цього бажає, це справжній страховий поліс на всі випадки життя і найкраща інвестиція в майбутнє. Нині в усьому світі потрібні молоді та перспективні професіонали - люди з прогресивними ідеями, які добре володіють своїми спеціальностями і готові до постійного розвитку.

Технологічний бік освітньої євроінтеграції багато в чому асоціюється з модульним навчанням, яке має низку переваг над традиційним, а саме: навчально-методична частина модуля допомагає студентам здійснити самоконтроль знань після вивчення модуля або будь-якої його частини на бажаному рівні складності; у процесі вивчення медицини є можливість повернутися до будь-якої навчальної теми для поліпшення показників, здійснити своєчасну корекцію результатів навчання; студент із об'єкта стає суб'єктом навчально-виховного процесу, співтворцем заняття. Модульна система надає гнучкості навчально-виховному процесу і запроваджує в дію принцип індивідуальності навчання [1].

Змінився час, змінюються і вимоги до людини, її освіченості. Даючи базові знання студентам у ВНЗ, треба навчити їх навчатися впродовж життя, використовувати знання в практичному житті. Сьогодні висунуло суспільний запит на виховання творчої особистості, здатної самостійно мислити, пропонувати оригінальні ідеї, приймати сміливі, нестандартні рішення. Тому орієнтиром змісту освіти є розвиток особистості [2]. Провідні держави світу багато уваги звертають на розвиток компетентної особистості. Світу потрібні активні, творчі спеціалісти, що зумовлює актуальність упровадження особистісно-орієнтованого підходу до навчання.

Як завжди, актуальною залишається виховна робота викладачів і її вплив на формування свідомості студента – майбутнього лікаря. Відомо, що бажаного успіху виховної роботи можна досягти лише в тому разі, якщо на кафедрі пануватиме принцип, за яким кожен викладач на кожному занятті, незалежно від того, чи це лекція, практичне заняття, курація хворого чи семінар, вважатиме своїм обов'язком проводити навчальний процес зі студентами як єдину навчально-виховну дію.

Управління виховним процесом у вищому навчальному закладі здійснюється з урахуванням низки чинників: кваліфікації професорсько-викладацького складу, адміністративно-управлінського персоналу, матеріальної бази, психологічного клімату в колективі, традицій вишу, стану його внутрішніх і зовнішніх зв'язків та ін.

Внутрішньовишівський рівень управління виховним процесом має такі підрівні: загальновишівський (здійснюється координація виховної діяльності колективу викладачів, співробітників і студентів вищого навчального закладу); факультетський (організовується повсякденна виховна діяльність колективу факультету); груповий (на рівні студентської групи здійснюється взаємодія між студентами і викладачами, а також між самими студентами в групі); особистісний (на цьому рівні особистісні цілі виконують важливу роль в управлінні виховним процесом і виявляються через самовиховання, саморозвиток, самореалізацію студента).

Насамперед потрібно звернути увагу на те, що в цьому процесі чільне місце посідає підготовка викладача вищого навчального закладу медичного профілю як головної фігури в навчально-виховному процесі, тобто рівень його знань, умінь і навичок, ступінь вихованості та моральних якостей стануть вирішальними в професійній підготовці та вихованні майбутнього лікаря.

В умовах особистісно-орієнтованого навчання студент є суб'єктом навчання, а викладач - не лише носієм певних знань, а й помічником становлення студента як особистості [3]. Технологія особистісно-орієнтованого практичного заняття передбачає, що студент, перетворюючись на суб'єкт навчальної діяльності, має опанувати основними її етапами: орієнтація → визначення мети → проектування → організація робочого місця → реалізація поставленої мети → контроль виконання → корекція → оцінка виконаної роботи.

Отже, в подальшій особистісно-орієнтованій навчальній діяльності викладач має трансформувати власні особистісні надбання та намагатися відкрити пріоритети особистісного ставлення до кожного студента [4]. Працюючи над розробкою моделей занять, треба прагнути побудувати їх на оптимальному поєднанні традиційних принципів викладання, таких як науковість, відповідність віковим особливостям з інноваційними підходами особистісно-орієнтованого навчання, яке має ґрунтуватися на таких

засадах: усвідомлення студентом мети заняття особисто для себе; засвоєння знань під час активної діяльності тих, хто навчається; студент – особистість із власним досвідом, тому результативність навчання має залежати від уміння використовувати індивідуальний досвід викладача, задовольняючи потреби кожного; в застосуванні активних методів навчання важливою є стадія актуалізації знань окремого студента, групи; сучасне заняття – це продуктивний урок, на якому студент відтворює засвоєні знання при опануванні нового змісту; на заняттях оцінюють механізм творчості студентів, завдяки якому досягається результат; найважливішим джерелом мотивації є потреби та інтереси самих студентів.

З перших же днів навчання студента професорсько-викладацький склад навчального закладу має прагнути досягти правильної орієнтації студентів, дати їм можливість усвідомити, що кожен із них відповідальний за себе, що медична наука – найскладніша з наук, і що тільки любов до неї та постійна старанність у навчанні забезпечать кожному з них можливість опанувати нею. Успішність подальшої професійної діяльності майбутніх медиків буде залежати не тільки від обсягу засвоєних ними знань, а і від наявності та рівня розвитку професійно важливих якостей, умінь і навичок окремої особистості.

Аналіз багаторічного світового досвіду свідчить, що якісне підвищення професійної підготовленості та загалом ефективності діяльності майбутніх лікарів стає можливим завдяки впровадженню в навчальний процес медичних закладів сучасних технологій. Сучасний підхід до проблеми вдосконалення організації медичної освіти полягає в тому, що навчання має розглядатися як саморозвиток і самовдосконалення кожного майбутнього лікаря на основі власних дій, а діагностика його компетентності мусить стати самодіагностикою і самоаналізом. І саме тому особистісно-орієнтована модель навчання відображає систему професійних знань, умінь, навичок, особистісно-поведінкових якостей викладачів і студентів, об'єднаних гуманним ставленням до пацієнта. Це вимагає радикального оновлення організаційно-методичних підходів, зокрема пріоритетності дослідних, проблемно-орієнтованих методів навчання, навчання в реальних та наближених до реальних умовах медичної практики, організації творчої діяльності студентів задля розвитку нестандартного мислення і навичок розв'язання нестандартних професійних завдань в умовах клініки [5].

Педагогічна технологія підготовки студентів до професійної діяльності на основі особистісно-орієнтованого підходу має такі складники, що перебувають у логічному взаємозв'язку: мета, особливості підготовки майбутніх фахівців, організаційно-педагогічні умови забезпечення підготовки студентів на основі особистісно-орієнтованого підходу, компоненти готовності до професійної діяльності, етапи впровадження технології, результат.

Отже, призначення особистісно-орієнтованих технологій полягає в тому, щоб підтримувати та розвивати природні якості людини, її здоров'я й індивідуальні здібності, допомагати в становленні її суб'єктивності, соціальності, творчої самореалізації особистості.

Україна прагне бути європейською державою, тому модернізація вищої освіти має відбуватися в межах Болонського процесу, метою якого є створення європейського освітнього простору, й особливої ваги набуває освоєння іноземних мов студентами та викладачами, що сприяє формуванню понять, відпрацюванню навчальних умінь та навичок, контролю і самоконтролю, засвоєнню навчального матеріалу, організації індивідуальної роботи студентів, спонукає їх до вивчення предмета, розширює мотивацію з точки зору перспективи навчання і працевлаштування за кордоном.

Це забезпечує створення сприятливих умов для розширення прямих зв'язків із освітніми закладами інших країн, а також створення банку даних про зарубіжний досвід.

Список використаної літератури

1. Полудьвонна Н.С. Концепція реалізації ідей Болонського процесу у вищих навчальних закладах України: теорія і практика / Н.С. Полудьвонна // Проблеми гуманізації навчання та виховання у вищому закладі освіти: матеріали четвертих Ірпінських міжнар. наук.-педагог. читань. – Ірпінь: Національна академія ДПС України, 2006. – С. 202-203.
2. Пехота О. М. Освітні технології : [навч. – метод. посіб.] / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська. – К.: А.С.К., 2002. – 255 с.
3. Калита О.П. Комунікативно-зорієнтоване навчання як необхідна умова інтеграції в європейський освітній простір / О.П. Калита // Проблеми гуманізації навчання та виховання у вищому закладі: матеріали четвертих Ірпінських міжнар. наук.-педагог. читань. – Ірпінь: Національна академія ДПС України, 2006. – С. 140-144.
4. Особистісно-орієнтований підхід як педагогічна умова формування педагогічної креативності майбутніх учителів у процесі професійної підготовки. – Режим доступу: <http://ua.textreferat.com/referat-12395-2.html>.
5. Подмазін С. І. Особистісно-орієнтований освітній процес: принципи, технології / С. І. Подмазін // Педагогіка і психологія. – 1997. – № 2. – С. 37-43.